

Τιατί ο "Εργάτης του Ττεύκου" κατάντησε ο Εχθρός του

Του Σάκη Δροσόπουλου,
καθηγητή του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Είναι γνωστό σε όλους μας ότι στο μέλι, όλοι θέλουμε να βάλουμε το δάκτυλό μας. Το ίδιο ισχύει και για τα μελιτόφαγα έντομα τα οποία απαρτίζονται κυρίως από τα Υμένοπτερα, μια τάξη που περιλαμβάνει τις μέλισσες, τα μυρμήγκια, τις αφήκες και κατά δεύτερο λόγο Δίπτερα (διάφορες μύγες) και τελικά από διάφορα Λεπιδόπτερα (πεταλούδες).

Εικ. 1: Έντονη προσβολή κλαδιού πεύκου από τον "εργάτη του πεύκου" (*M. hellenica*)

Θα αναρωθεί όμως κάποιος: Αφού οι μέλισσες μπορούν να παράγουν μέλι από τη γύρη των λουλουδιών, γιατί έχουν ανάγκη τα μελιτώματα που παράγονται από άλλα έντομα (κυρίως Ομόπτερα, όπως αφίδες=μελιγγά, κοκκοειδή-ψώρες, ψύλλες, τζετζικάκια, και άλλα είδη της τάξης αυτής). Η απάντηση είναι ότι και για τις μέλισσες που είναι και πιο ευπρόσδετα. Πρέπει να αναφερθεί ότι τα Ομόπτερα απομιζούν με το ρύγχος τους πάνω τους στην φύτευση των σάκκαρων, διατηρώντας την αποκαλούμενη "εργάτη του πεύκου" (*Marchalina hellenica*) σε πευκόφιτες περιοχές της Αττικής και της Ελλάδας γενικότερα, δημιουργήσαν ότι και οι Αυτοτροφοί με την εισαγωγή κουνελιών στη χώρα τους! Μ' αλλα λόγια είχαμε σαν αποτέλεσμα μια τρομερή πληθυσμιακή πυκνότητα του είδους αυτού, αφού οι φυσικοί του εχθροί της *Marchalina* δεν μεταφέρθηκαν μαζί της, και οι υπάρχοντες φυσικοί εχθροί δεν μπορούν να ακολουθήσουν την αιρύσκη ανάπτυξη του εντόμου σε κάποιο στάδιο του βιολογικού του κύκλου (που από προσωπικές παρατηρήσεις είναι μόνο η προνύμφη του πρώτου σταδίου, Εικόνα 1).

Αξιοσημένωτα είναι ότι ορισμένα είδη μυρμηγιών κουβαλάνε είδη αφίδων στη φωλιά τους για να διασκεμάσουν μαζί και την Άνοιξη τις μεταφέρουν στους νεαρούς βλαστούς, όπου καθώς τρέφονται ξεπλήρωνουν τη "φιλοξενία" και "οδοιπορικά", παράγοντας το μελιτώμα με το

οποίο τρέφονται τα μυρμήγκια. Το φαινόμενο αυτό αποκαλείται συμβίωση.

Συμβιαίνει όμως συχνά, οι ποσότητες των σάκκαρων που αποβάλλονται να είναι πολύ μεγαλύτερες από αυτές που μπορούν να καταναλωθούν από τα έντομα και το πλεόνασμα να επικάθεται στους βλαστούς, τους κορμούς ή τους καρπούς των φυτών, ή να πέφτει στα έδαφος (πεζοδρόμια, αυτοκίνητα κ.ο.κ.). Με την πάροδο των χρόνων αποτέλεσμα, επειδή κλαδιά όπως δείχνει η Εικόνα 2, είναι αδύνατον να καθαριστούν με υδροβολή.

Πρέπει να ξέρει ο απλός πολίτης ότι με την υδροβολή,

Εικ. 2: Αρμάδης σχηματισμός σε αυλή οικίας της Κηφισιάς, από προνύμφες Ιου σταδίου, του είδους *M. hellenica*, τον Ιούνιο του 2004.

νισμένα" και κακεκτικά όλο το χρόνο και πολλά να ξερούνται. Οι προνύμφες πρώτου σταδίου της *Marchalina* μη βρίσκοντας ελεύθερο χώρο να αναπτυχθούν, διασπείρονται προς κάθε κατεύθυνση μπαίνοντας ακόμη και μέσα στις κρεβατοκάμαρές μας!

Τα μελιτώματα και οι "καπνιές" που αναπτύσσονται σ' αυτά, προκαλούν προβλήματα σε όσους κήπους και πάρκα έχουν απομείνει. Οι δε κάτοικοι της Κηφισιάς και άλλων περιοχών ξεδύνουν μεγάλες ποσότητες ψερού για να πλύνουν συλές, πεζοδρόμια, αλλά και τα πεύκα, χωρίς όμως γίνεται όλο και πιο σπάνια. Έτσι βλέπουμε τα τελευταία χρόνια, όσα πεύκα επέζησαν, να έχουν όλο και μικρότερη προσβολή. Ισως αυτή η έλλειψη φωλιών να είναι και η μόνη ελπίδα να εκλείψει η προσβολή των πεύκων από τον

πρόσωπο.

Και εις ανώτερα Μιράντα

Με ιδιαίτερη χαρά πληροφορηθήκαμε ότι η γνωστή σε όλους μας Μιράντα Αγγελοπούλου βραβεύθηκε για την εθελοντική της προσφορά στο Μουσείο μας, από την Ελληνική Συνομοσπονδία Συκατείνων Φίλων των Μουσείων, στις 31/1/05. Η βράβευση έγινε στο Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Αθηνών από τα χέρια του Τ. Γ. του Υπουργείου Πολιτισμού κ. Χρήστου Ζαχαρόπουλου, εών την προσφύνησε η κ. Nikī Tσιλανδρή. Η Μιράντα συντονίζει τις εθελοντρικές πνημάτωριν του Μουσείου και χρονικά απέχει πολύ από αυτές τόσο σε εργομαδιές ώρες εργασίας, όσο και σε παλαιότητα, αφού προσφέρει εθελοντική δουλειά στο Μουσείο και στους Φίλους, από το 1985.

Και εις ανώτερα Μιράντα

Οι περισσότεροι από μας έχουν γευθεί την επιπλοιαστή ορισμένων τεχνών που έρχονται στο σπίτι για να φτιάξουν κάτι και χαλάνε κάτι αλλο. Φαίνεται πως κάτι αντίστοιχο έχει συμβεί με τη *Marchalina hellenica* ή κοινώς τον "εργάτη του πεύκου", το έντομο που πρακτεί τη βαμβακάδα στα πεύκα.

Μιας και πλησιάζει λοιπόν η Άνοιξη, η εποχή που

θα πρέπει ίσως να "πλύνουμε"

τα πεύκα μας,

αφιερώνουμε το πρώτο μέρος του δελτίου

μας στο θέμα αυτό.

... Και η προσωπικότητα
που μας χαρακτήρισε

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ

Ταχ. Γραφείο
ΚΚ. ΚΗΦΙΣΙΑΣ

Αρ. Αθεσίας
271

ΕΚΔΟΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

Χορηγός τεύχους:
Μέλος μας που παραμένει ενώνυμο

Ιδιοκτήτης: «ΦΙΛΟΙ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ» Λεβίδου 13,
145 62 Κηφισιά - Τηλ. 8083289, 8015870, fax 8083289 [e-mail: amarg@gnth.gr]
Εκδότης: Αννα Κρεμεζή - Μαργαροπούλη © Φίλοι Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
Κωδικός 4860
Στοιχειοθεσία - Σελιδοποίηση - Φίλμ Εκτύπωση: «Βιβλιοσυνεργατική ΑΕΠΕΕ»

Τιμή τεύχους για τα μη μέλη των «Φίλων» 1 €

